

Огляд законодавства

Огляд законодавства з питань внутрішнього переміщення, підготовлений
УВКБ ООН | Липень 2021

Набули чинності

- Звільнення від відповідальності за в'їзд/виїзд з КТ через невизнані контрольні пункти в'їзду/виїзду (КПВВ)
- Нормативне регулювання дій із протидії поширенню COVID-19 в Україні

Проекти

- Внесення змін до Закону України «Про громадянство України»
- Внесення змін до Закону України «Про соціальні послуги»

Інші події

- Імплементация угоди про фінансову співпрацю щодо пошуку житлових рішень для ВПО
- Субвенції для місцевих бюджетів
- Заходи з реінтеграції, підтримані Урядом Данії
- Перерозподіл бюджетних коштів Міністерства соціальної політики
- Концепція Державної цільової програми з протидії торгівлі людьми на період до 2025 року
- Стратегія сприяння реалізації прав і можливостей осіб, які належать до ромської національної меншини, в українському суспільстві на період до 2030 року

Набули чинності

[Звільнення від відповідальності за в'їзд/виїзд з КТ через невизнані контрольні пункти в'їзду/виїзду \(КПВВ\)](#)

22 липня 2021 року Президент підписав [Закон №1583-IX](#)¹ про запобіжні заходи щодо подолання спалаху COVID-19 в Україні, що вносить зміни до Закону 530-IX². Дивіться, будь ласка, його детальний опис \ у Огляді законодавства УВКБ ООН за травень та червень³ (див. “Законопроект №5478). Закон звільняє громадян України, які проживають на непідконтрольних Уряду територіях (НКТ) Донецької та Луганської областей, від сплати адміністративних штрафів за в'їзд на контрольовану територію (КТ) через пункти пропуску на кордоні з Російською Федерацією. Це виключення застосовується до осіб, які подорожують з гуманітарних підстав під час карантину або обмеженої функціональності КПВВ на лінії розмежування на

¹Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): [Про внесення зміни до розділ... | від 29.06.2021 № 1583-IX \(rada.gov.ua\)](#)

² Дивіться, будь ласка, більше деталей в Огляді законодавства, підготовленому УВКБ ООН, за травень та червень року у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.unhcr.org/ua/resources>

³Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2021/06/2021-05-Legislative-Update-UKR.pdf>

сході⁴. Перелік гуманітарних підстав є ідентичним переліку гуманітарних винятків для перетину лінії розмежування на сході та включає важку хворобу або смерть члена сім'ї, потребу у лікарських засобах та виробках медичного призначення для лікування серйозних/хронічних захворювань, виїзд з НКТ із підтвердженням постійним місцем проживання в іншій країні (за винятком Російської Федерації), необхідність звернення за оформленням особистих документів (у тому числі, неповнолітнім особам, які вперше звертаються за отриманням айді-картки, з одним супроводжуючим дорослим), питання, пов'язані з отриманням спадщини, відвідування навчальних закладів (для навчання, складання ЗНО, проходження атестації) з одним супроводжуючим дорослим, де це є необхідним, возз'єднання сім'ї, повернення на постійне місце проживання (проте, до зняття обмежень це буде застосовуватися лише один раз). Очікується, що підписаний Закон сприятиме пересуванню людей між КТ та НКТ, доки діють карантинні обмеження. УВКБ ООН вітає ці позитивні зміни і разом зі своїми партнерами здійснюватиме моніторинг їхньої імплементації, а також буде підвищувати обізнаність подорожуючих про ці нововведення.

Нормативне регулювання дій із протидії поширенню COVID-19 в Україні

У липні Уряд України посилив обмеження для протидії поширенню COVID-19 з метою подолання штаму Delta. 28 липня Уряд ухвалив [Постанову №787](#)⁵ про внесення змін до Постанови №1236⁶ від 9 грудня 2020 року про карантинні та обмежувальні заходи⁷ з протидії подальшому поширенню COVID-19 в Україні. Ці зміни вступають в силу 5 серпня. Уряд повернувся до модальності надання іноземцям та особам без громадянства дозволу перетинати державний кордон України після встановлення та активації застосунок «Вдома» та проходження самоізоляції⁸. Якщо особа не може встановити застосунок, Державна прикордонна служба (ДПСУ) не дозволить їй в'їхати. Це не застосовується до осіб віком до 18 років та деяких конкретних категорій іноземних громадян⁹.

Водночас громадяни України, які перетинають державний кордон України, зобов'язані протягом десяти днів перебувати на самоізоляції, а також встановити та активувати застосунок Вдома, повертаючись з-за кордону. Це не стосується осіб у віці до 18 років, тих, хто виїхав за кордон до 4 серпня 2021 року, членів офіційних українських делегацій, що повертаються в Україну з міжнародних заходів, та студентів і супроводжуючих їх дорослих.

Громадяни України, які подорожують на КТ із НКТ Донецької та Луганської областей/Криму, також зобов'язані перебувати на самоізоляції, а також встановити та активувати застосунок Вдома при перетині лінії розмежування на сході/адміністративного кордону з Кримом. Це не стосується осіб віком до 18 років, співробітників міжнародних та гуманітарних місій, акредитованих в Україні, випускників шкіл, які бажають вступити до навчальних закладів на КТ, студентів, які навчаються на КТ та одного супроводжуючого дорослого для двох останніх категорій, а також громадяни України з НКТ/Криму, які хочуть вакцинуватися від COVID-19 на КТ. Це має бути підтверджено запрошенням на вакцинацію від акредитованої установи. Усі вакциновані особи, незалежно від їх громадянства, звільняються від проходження самоізоляції при в'їзді в Україну, перетині лінії розмежування на сході або адміністративного кордону з Кримом. Іноземці мають надати документи, що підтверджують отримання повного курсу вакцинації від COVID-19

⁴ Дивіться, будь ласка, більше деталей в Огляді законодавства, підготовленому УВКБ ООН, за листопад 2020 року у вільному доступі онлайн (українською мовою): https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2020/12/2020-11-Legislative-Update_UKR.pdf

⁵ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): [Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1236 | Кабінет Міністрів України \(kmu.gov.ua\)](#)

⁶ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): [Про встановлення карантину та з... | від 09.12.2020 № 1236 \(rada.gov.ua\)](#)

⁷ Дивіться, будь ласка, більше деталей в Огляді законодавства, підготовленому УВКБ ООН, за грудень 2020 року, січень, лютий, березень, квітень, червень у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.unhcr.org/ua/resources>

⁸ Період самоізоляції триває 10 днів: застосовується до тих, хто перетнув державний кордон, лінію розмежування на сході та адміністративний кордон з Кримом. Він починається після 72 годин після перетину. Період самоізоляції може бути зупинено при наявності негативного ПЦР тесту або експрес тесту, який береться одразу після перетину. Порядок не застосовується до осіб, які прибули з Російської Федерації і Індії, і перебували там більше семи днів протягом останніх чотирнадцяти днів: Такі особи мають залишатися на самоізоляції протягом чотирнадцяти днів і цей термін не може відмінитись.

⁹ До них належать члени офіційних делегацій іноземних держав, співробітники міжнародних організацій, співробітники міжнародних та гуманітарних місій, акредитованих в Україні та члени їх сімей, дипломатичний та консульський персонал та члени їх сімей, військові інструктори з держав-членів НАТО та Партнерства заради миру, учасники спортивних та культурних заходів, експерти, що працюють у європейському агентстві прикордонної та берегової охорони Frontex, водії та члени екіпажу транспортних засобів, літаків, кораблів та поїздів, що здійснюють регулярні перевезення

вакцинами, визнаними ВООЗ, проти, виданими або перекладеними англійською мовою; а громадяни України можуть надати документи, що підтверджують отримання однієї дози вакцинації згідно з порядками, визначеними Міністерством охорони здоров'я.

Проекти

Внесення змін до Закону України «Про громадянство України»

23 липня 2021 року народні депутати зареєстрували в Парламенті [законопроект №5822](#)¹⁰, що пропонує зміни до Закону України «Про громадянство України»¹¹. Автори пропонують запровадити автоматичну втрату громадянства України для тих, хто добровільно набув громадянство Російської Федерації. Це означає, що до цих осіб не застосовуватиметься звичайна процедура виходу з громадянства України за указом Президента. Автоматична втрата відбудеться одразу після того, як особа отримає громадянство Російської Федерації. Важко повністю оцінити вплив цього проекту на питання захисту. Однак це може збільшити розрив між Україною та мешканцями НКТ, тим самим підриваючи зусилля, спрямовані на забезпечення соціальної згуртованості в Україні.

Внесення змін до Закону України «Про соціальні послуги»

23 липня 2021 року депутати зареєстрували в Парламенті [законопроект №5821](#)¹², запропонувавши внести зміни до Закону України «Про соціальні послуги»¹³ щодо підвищення порогу прожиткового мінімуму для одержувачів соціальних послуг¹⁴ для осіб з низьким рівнем доходу. У разі прийняття, це може спростити доступ до безкоштовних соціальних послуг для сімей ВПО з низьким рівнем доходу.

Інші події

Імплементация угоди про фінансову співпрацю щодо пошуку житлових рішень для ВПО

У липні 2021 року Мінреінтеграції та Держмолодьжитло за підтримки німецького банку *Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)* почали надавати ВПО пільгові іпотечні кредити¹⁵. Перший відбір 150 бенефіціарів із 18042 заявників відбувся 21 липня в прямому ефірі. Відбір проводився за допомогою анонімного механізму випадкового (рендомного) відбору. Пізніше імена бенефіціарів були опубліковані на офіційних вебсторінках відповідних органів. Мінреінтеграції та Держмолодьжитло оголосять про наступні відбіркові тури пізніше цього року.

Субвенції для місцевих бюджетів

7 липня 2021 року Уряд затвердив [Розпорядження №737-р](#)¹⁶ про розподіл субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів з підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок конфлікту, а також інших областей, що приймають ВПО. Це друга субвенція, яку було виділено для територій, що зазнали негативного впливу внаслідок конфлікту¹⁷, у 2021 році. Субвенція

¹⁰ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): [Офіційний портал Верховної Ради України \(rada.gov.ua\)](#)

¹¹ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): [Про громадянство України | від 18.01.2001 № 2235-III \(rada.gov.ua\)](#)

¹² Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): [Офіційний портал Верховної Ради України \(rada.gov.ua\)](#)

¹³ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): [Про соціальні послуги | від 17.01.2019 № 2671-VIII \(rada.gov.ua\)](#)

¹⁴ У липні прожитковий мінімум становив 2294 грн. (приблизно 85 доларів), і збільшується щоквартально. Таким чином, відповідно до запропонованих до закону змін заявники на соціальні послуги повинні мати менше 2294 грн*4, щоб розглянути їх для надання допомоги

¹⁵ Дивіться, будь ласка, більше деталей в Огляді законодавства, підготовленому УВКБ ООН, за квітень у вільному доступі онлайн (українською мовою): https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2021/05/2021-04-Legislative-Update_UKR.pdf

¹⁶ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): [Про розподіл у 2021 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України | Кабінет Міністрів України \(kmu.gov.ua\)](#)

¹⁷ Дивіться, будь ласка, більше деталей в Огляді законодавства, підготовленому УВКБ ООН у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2021/06/2021-05-Legislative-Update-UKR.pdf>

передбачена для низки населених пунктів Черкаської (Уманська міська територіальна громада), Чернігівської (Городнянська міська територіальна громада), Донецької (Іллінська, Сіверська, Бахмутська, Авдіївська та Торецька територіальні громади), Херсонської (Херсонська міська територіальна громада), Київської (Бучанська міська територіальна громада), Луганської (Гірська міська територіальна громада), Одеської (Таїровська та Одеська територіальні громади), Рівненської (Костопільська міська територіальна громада), Вінницької (Тульчинська та Дашівська територіальні громади), Запорізької (Запорізька міська територіальна громада), Житомирської (Андрушівська територіальна громада) областей. Загальна сума виділених субвенцій становить 18 078,8 тис. грн. Субвенції можуть бути використані для загального розвитку зазначених населених пунктів, покращуючи якість життя та доступ до різних послуг для місцевого та переміщеного населення. Багато населених пунктів використовують субвенції для покращення житлових умов, придбання квартир для тимчасового чи соціального житла.

Заходи реінтеграції, підтримані Урядом Данії

7 липня 2021 року Уряд прийняв [Постанову №705](#)¹⁸, яка запроваджує процедуру відбору проєктів, пов'язаних з реінтеграцією тимчасово окупованих територій¹⁹ України, що фінансуватимуться урядом Данії. Ця ініціатива підтримується програмою Danida Business Finance²⁰ (Данія) в Україні. Проєкти, які будуть подані підприємствами, мають бути спрямовані на розвиток інфраструктури на КТ Донецької та Луганської, Миколаївської, Харківської та Херсонської областей та можуть бути пов'язані з відновлюваною енергетикою, енергоефективністю, районним тепlopостачанням, водopостачанням та очищенням води. Процес відбору складається з двох етапів: попереднього відбору на місцевому рівні та фінального відбору на центральному рівні. Зацікавлені підприємства мають звернутися до відповідних обласних адміністрацій із пропозиціями щодо проєктів, а комісії²¹, створені для розгляду цих питань, схвалюють або відхиляють їх. Обласні адміністрації розміщуватимуть результати попереднього відбору на своїх вебсайтах. Після цього схвалені проєктні пропозиції будуть направлені на остаточне оформлення до відбіркової комісії²². Після ухвалення пропозицій, Мінреінтеграції затверджує фінальний перелік проєктів своїм Наказом та передає його програмі Danida Business Finance для прийняття рішення щодо імплементації та фінансування.

Ця ініціатива може сприяти інфраструктурному розвитку зазначених областей, покращуючи таким чином якість умов життя та доступ до комунальних послуг для місцевого та переміщеного населення.

Перерозподіл бюджетних коштів Міністерства соціальної політики

14 липня 2021 року Уряд прийняв [Розпорядження №779-p](#)²³ **щодо перерозподілу коштів** між бюджетними фондами, збільшуючи витрати Пенсійного фонду України на ~ 5,3 млн. грн. Перерахована сума спрямована на виплату регулярних та підвищених пенсій та надбавок. Оскільки це загальна програма, вона буде однаково застосовуватися до переміщених та непереміщених пенсіонерів. [Концепція державної цільової програми з протидії торгівлі людьми на період до 2025 року](#)²⁴ 14 липня 2021 року [Розпорядженням №800-p](#)²⁴ Уряд затвердив концепцію Державної цільової програми з протидії торгівлі

¹⁸ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): [Про затвердження Порядку відбору проєктів, пов'язаних з реінтеграцією тимчасово окупованих територій України та розвитком інфраструктури прилеглих до них територій, які підлягають фінансуванню згідно з Рамковою угодою між Урядом України та Урядом Королівства Данія щодо загальних умов та процедур, організаційних заходів та фінансових умов реалізації програми Danida Business Finance в Україні | Кабінет Міністрів України \(kmu.gov.ua\)](#)

¹⁹ Дана термінологія є цитатою з офіційного нормативно-правового акту і не відображає позицію УВКБ ООН

²⁰ Програма імплемтується відповідно до рамкової угоди між урядом України і Урядом Королівства Данії

²¹ Комісії створюються державними адміністраціями

²² Комісія створюється Мінреінтеграції

²³ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): [Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству соціальної політики на 2021 рік | Кабінет Міністрів України \(kmu.gov.ua\)](#)

²⁴ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): [Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2025 року | Кабінет Міністрів України \(kmu.gov.ua\)](#)

людьми на період до 2025 року. Концепція описує поточну ситуацію з торгівлею людьми в Україні та пропонує можливі шляхи її вирішення. Серед них - вдосконалення нормативно-правової бази, посилення співпраці суб'єктів, що беруть участь у боротьбі з торгівлею людьми, та надання допомоги та послуг потерпілим. Необхідно контролювати ефективність цих заходів. Заплановане фінансування з державного бюджету становить 2781 млн. грн. У концепції згадуються ВПО та особи, що постраждали від конфлікту: особи, які проживають у 20-кілометровій зоні по обидві сторони лінії розмежування на сході (особливо жінки з дітьми та діти-сироти) та на НКТ вважаються найбільш вразливими до торгівлі людьми через постійні бойові дії.

[Стратегія сприяння реалізації прав і можливостей осіб, які належать до ромської національної меншини, в українському суспільстві на період до 2030 року](#)

28 липня 2021 року Уряд прийняв [Розпорядження № 886-р](#)²⁵, затвердивши Стратегію сприяння реалізації прав і можливостей осіб, які належать до ромської національної меншини, в українському суспільстві на період до 2030 року. Стратегія є рамковим документом, спрямованим на полегшення доступу до прав та можливостей ромської національної меншини в Україні. Це має бути здійснено шляхом перевірки даних про ромів, надання їм правового та соціального захисту, протидії дискримінації ромів, надання підтримки у доступі до документів, освіти, працевлаштування, охорони здоров'я, покращення якості життя, та підтримки ромської культури, історії, мистецтва і мови. Питання, з якими стикаються переміщені роми у своїх приймаючих громадах, безпосередньо не згадуються.

Прийняття цієї Стратегії є позитивним кроком. Кожен стратегічний напрямок має конкретну мету, для досягнення якої визначено дії та очікувані результати, а також критерії оцінки прогресу. Це дозволить оцінити реалізацію Стратегії та її вплив на осіб, які потребують захисту своїх прав людини. Контроль за впровадженням Стратегії буде здійснюватися у 2025 та 2030 роках. Державна служба з питань етнополітики та свободи совісті кожні три роки розроблятиме національний план заходів до Стратегії. Обласні і міські державні адміністрації мають розробляти та впроваджувати регіональні плани заходів.

КОНТАКТИ

E-MAIL: UKRKI@UNHCR.ORG, TEL: +38 044 288-9710

ПОСИЛАННЯ

UNHCR Ukraine: www.unhcr.org.ua/en - Twitter: www.twitter.com/UNHCRUkraine

Facebook: www.facebook.com/UNHCRKyiv - Flickr: www.flickr.com/photos/unhcr_ukraine

---

²⁵ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): [Про схвалення Стратегії сприяння реалізації прав і можливостей осіб, які належать до ромської національної меншини, в українському суспільстві на період до 2030 року](#) | Кабінет Міністрів України (kmu.gov.ua)